

Őszi idény 1912.

2012

Egy- és többvasú ekéket,
mindenféle talajmívelőeszközöket.

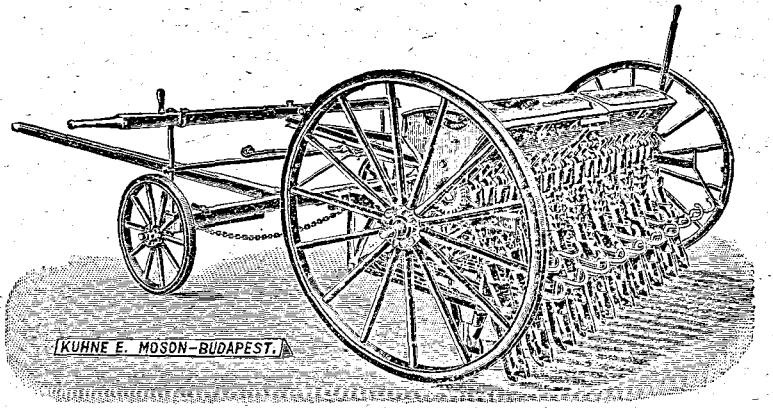
A vetőmag előkészítésére:
gabonatisztító- és szelelőrostákat, konkolyválasztógépeket,

hirneves vetőgépeket:

legújabb és legtökéletesebb páratlansoru „Royal Drill” sortrágyázó vetőgépeket,

„VERA II” kanalas sorvetőgépeket, „Mosoni Drill” és „Prima” vetőgépeket elismert elsőrendű kivitelben szállít:

„KÜHNE” mezőgazdasági gépgyár részvénytársaság **Moson.**
Mótorhajtású takarmánykamra felszerelések.

I. H. C. Benzin-Motorok gazdasági üzemek számára a legjobbak,

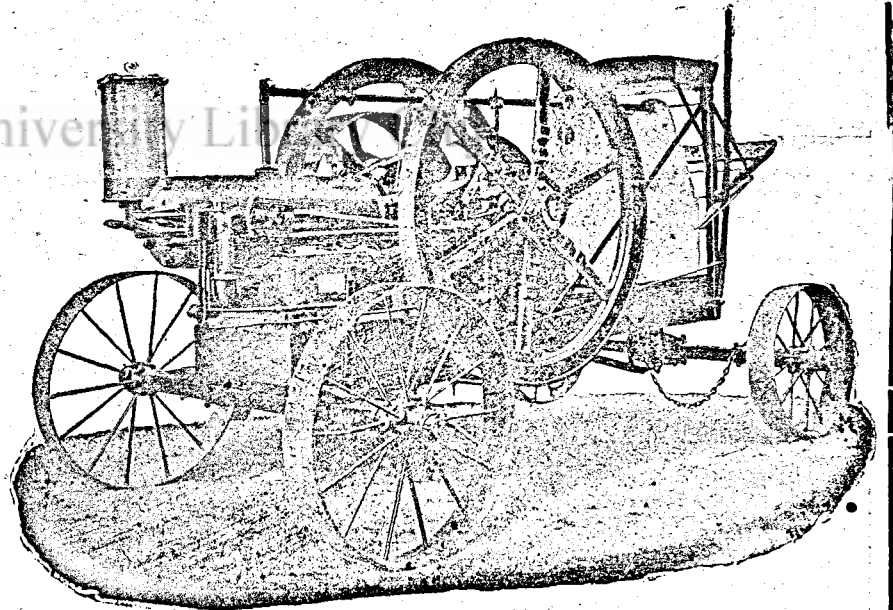
mert szerkezetük oly egyszerű, hogy a kezelést a legegyszerűbb béresre lehet bízni; mert az alkatrészek cseréléséhez szakértő nem kell; mert kiváló erősen vannak építve és mégis meglepően olcsók; mert üzemük teljesen biztos.

Gyártmányaink:

- I. H. C. Vertical-Benzinmotorok 2, 3 és 5 tényleges lóerővel (szecskavágó, daráló gép, répavágó, körfűrész, tengerimorzsoló, vízszivattyú stb. stb. hajtására.)
- I. H. C. Horizontál-Stabil-Benzinmotorok, 4, 6, 8, 10, 12, 15 és 20 tényleges lóerővel, (takarmánykamra, villanytelep, malom, stb. stb. számára.)
- I. H. C. Horizontál-Benzinlokomoblok 4, 6, 8, 10, 12, 15 és 20 tényleges lóerővel, (cséplőgép, tengeriszártépőgép, tengerimorzsológép stb. stb. számára.)
- I. H. C. Famous-Vertical Benzinmotorok 2, 3 és 5 tényleges lóerővel, kézikocsira szerelve, (kisebb fajta cséplőgépek számára.)
- I. H. C. Benzin-Magánjárók (Traktorok) 12, 15, 20, 25 és 45 tényleges lóerővel, (cséplés, vontatás, szántás stb. számára.) 2731

Részletes katalógust és árjegyzéket kívánságra díjmentesen küld:

International Harvester Company of America,
Budapest, V., Váci-ut 98. sz.

A nyári és őszi szezonra szükséges

GAZDASÁGI GÉPEK, ESZKÖZÖK ÉS ANYAGOK

a legolcsóbban,

megbízható forrásokból

megrendelhetők:

az

ERDÉLYI GAZDA KÖZVETITŐ OSZTÁLYA

útján

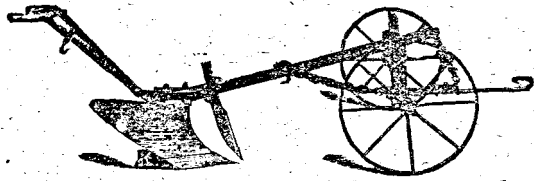
KOLOZSVÁRT, ATTILA UTCA 10. SZ.

Utolérhetetlen tökéletes kivitelben.

„Bächer“

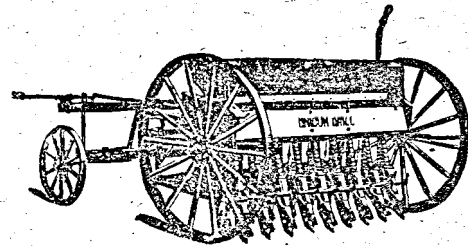
egyetemes acélekéi
acélboronái
tárcsásboronák és
talajmivelőeszközök

Olcso árban és teljes
szavatosság mellett!!!

„Melichár“

„Unicum Drill“ sorbavetőgépei
„Imperátor“ műtrágyaszóróval
egyesített sorbavető
és sorba trágyázógép.

Legegyenletesebben
veti a gabonát és mű-
trágyát!!

Óvakodjon
utáztatoktól!!

Kérdezze meg gazdatársait gyártmányaink **elsőrendű** minősége felől.

Bächer Rudolf — Melichár Ferenc

Magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond.

BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 68. sz.

2072

Ujdonság!

A magyar királyi államvasutak gépgyáranak gyártmánya

Mezőgazdasági és ipari célokra alkalmas

MH-jelű

szab. szivógázlokomobil

ELŐNYÖK

Rendkívül kevés tüzelőanyagfogyasztás.
Óránként és lóerőnként 480—500 gramm fa-
szenet (kb. 3 fillér értékben) fogyaszt.

Sokoldalú használhatóság.

Cséplőgépek és más gazdasági gépek, malmok
és ipari telepek meghajtására egyaránt alkalmas.

Könnyű kezelés.

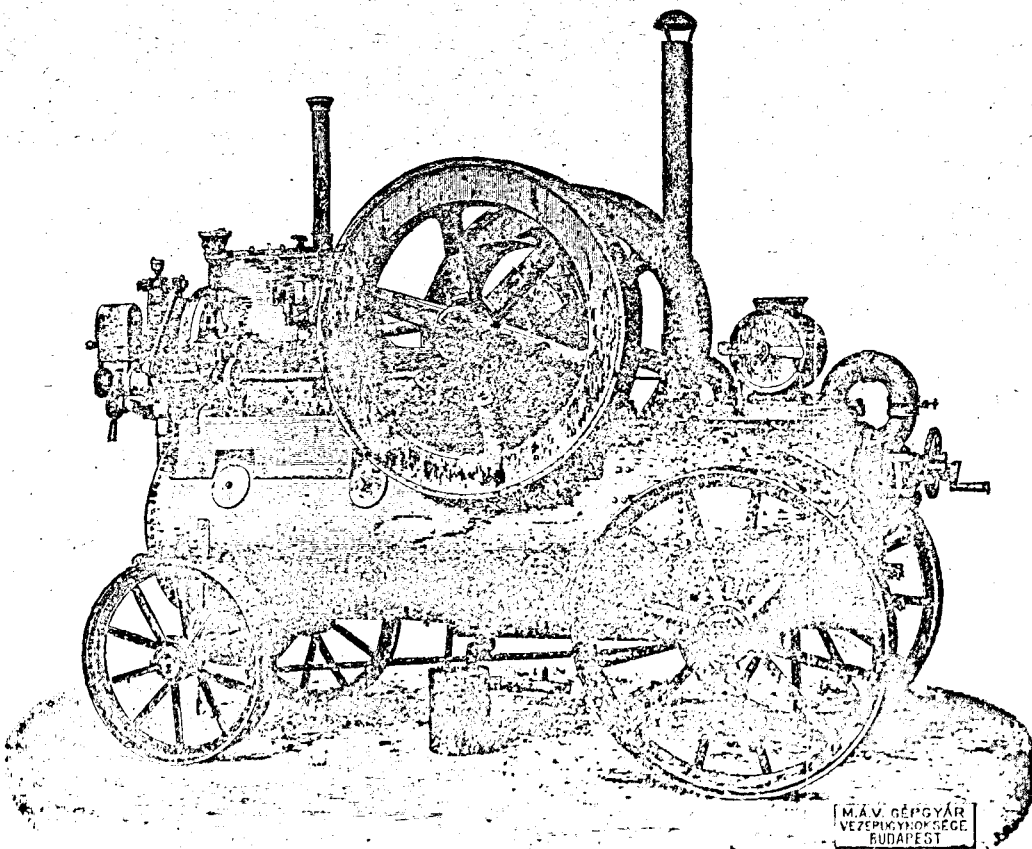
Robbanás és tűzveszély kizárva.

Rendkívül egyszerű szerkezet.

Csekély helyszükséglet.

Bakokra helyezve stabilmotorként
használható.

Az eddigi szivógáztelepeknél alkalmazott cső-
vezeték teljesen elmarad.

M. Á. V. GÉPGYÁR
VEZÉRKÉPVISELSÉGE
BUDAPEST

Árajánlattal és felvilágosítással szívesen szolgál:

2021

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyáranak Vezérügynöksége, Budapest.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. G.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELOFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLER.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI ERELET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASZTI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
A LAP TELEFON SZÁMA: 158.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

- Állategészségügyi érdekek védelme *Ungár* . . . 347
A kolozsvári Gazdasági Akadémia évszázó ünnepe. . . 348
A rózsajaj termeléséről és iparáról. *Dr. Irk Károly*. 349
A székelyek gazdálkodása Maros-Tordamegyében írta: *Gáspár József* 349

Egyleti élet:

- Jegyzőkönyv. — Az Erdélyi Jellemű Magyarfajta Szarvasmarhát Tenyésztők egyesületének tejelő versenye Kolozsváron. 350

Vegyes közlemények:

- Cimadományozás. — Az Országos Méhészeti Kongresszus és kiállítás. — A gazdasági törvény végrehajtása. — Erdősítési jutalmak. — A magyar-, német- és osztrák méhészek 57-ik vándorgyűlése. — Fölvétel a tordai Szabó József-féle kisebb gazdasági iskolába. — Fölvétel a budapesti felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyamra stb. 351

Hirdetések.

A szabadalmazott

„JURENÁK” EKE

2743

- : Szerkezete egyszerű :
- : kezelése könnyű :
- : szabályozása gyors :
- : cca 50%-kal többet szánt :
- : cca 30%-kal kevesebb :
- : vonóerőt igényel. :

A jövő ekéje!

Részletes árjegyzőket szívesen küld:
a „Jurenák” szab. Ekegyár R. T.
— Marosvásárhely. —

Állategészségügyi érdekek védelme.

A folyó év folyamán a földmivvelésügyi miniszter két oly nagy fontosságú intézkedést tett az állategészségügyi érdekekben, hogy amellet szó nélkül el nem haladhatunk, érdemes és hasznos tudni arról az «Erdélyi Gazda» mélyen tisztelt olvasóinak.

Ugyanis május hó 16-án kelt 54500. számú rendeletével az ország valamennyi m. kir. állatorvosának a lépene és a sertés orbánc gyógyítására szérumot bocsátott rendelkezésére azon utasítással, hogy azt előforduló esetben vegye igénybe, a mennyiben 1 év alatt el nem használná, a vérsavót kicserélés végett küldje vissza az állami oltóanyag termelő intézetbe.

Ámbár évek óta ismeretes és használatban van e két gyógyító szérum, mégis általános elterjedést csak ezen intézkedéssel nyert, mert ezen szerek készletben tartása most már kötelező. Ugy a lépene, mint a sertésorbánc hirtelen fellépő, súlyos, magas lázzal járó megbetegedés, mely az esetek túlnyomó részében 12—14 óra alatt elhullásra vezet. Ha az ily megbetegedés idejekorán bejelentetik és akár hivatalosan, akár a gazda személyes megkeresésére az állatorvos kiszáll, a betegek megmenthetők. Tekintettel arra, hogy ugy a lépene, mint a sertésorbánc hivatalból jelentendő betegség, vagyis olyan, melynek fennforgása esetén a járási m. kir. állatorvos díjtalanul tartozik bárhova és bármikor kiszállani, még akkor is ha a gazda személyesen hívja meg az állatorvost, ezért ne mulasszunk el egy esetet sem, ha szarvasmarhánk, sertésünk betegek, azt haladéktalanul bejelenteni, mert igen közel fekvő a dolog, hogy azon nagy értékeket, melyek az állatban fekszenek, a gyógyító szérumok igénybevételével megmenthetjük. Ez az egyik intézkedés.

A magas kormány ez irányu második intézkedése még életbevágóbb, mert arra terjed ki, hogy ne csak a beteget gyógyítsuk, de álljuk útját annak, hogy megbetegedések történjenek. És ezen a helyen sok évi praksisom nyomán szívesen honorálok tudós tanárom Monostori szavait, hogy könnyebb az állatot a betegségtől megóvni, mint a beteget meggyógyítani.

A földmivvelésügyi miniszter ur folyó évi március 20-án kelt 21610. számú rendeletével megengedte, hogy azon községekben, ahol a kisgazdák állat-állományában az előző évek tapasztalata szerint lépene, sertésorbánc vagy serecégő üszög elő-

fordulni szokott, hogy ott az állam költségén, minden szarvasmarha, minden sertés az illető betegség ellen beoltassék oly módon, hogy az oltó anyag árát is, az állatorvosi munkadíjat is a földmivvelésügyi tárca viseli.

Beláthatatlan horderejű intézkedés! Meggátolni a betegség kitörését, a hullakkal a talaj fertőzését, meggátolni a roszszul elásott fertőző anyagnak kutyák, madarak által való tovább terjesztését; egy-egy kisgazda, özvegyasszony egyetlen vagyonának, fejős tehenének biztosítását a közeli veszélyek ellen — mindmegannyi sorozatos következménye az oltás bevezetésének. Ezen rendelkezés nyomán lépene elleni oltás végzetetett Kolozsvármegye mezőörményesi járás 6 községében 2500 drb. szarvasmarhán, a hidalmasi járás 2 intenzív fertőzött községében 360 drb. szarvasmarhán.

Minő eredmények, ha ezen községekben az azelőtti 4—6 elhullást a nullára redukáljuk. Hát az egész Erdély, egész Magyarország fertőzött vidékein végzendő oltás minő summa szarvasmarhát fog megmenteni, mennyi zárlatot, forgalmi korlátozást tesznek feleslegessé. Természetesen csak a kisgazdák állat-állományára terjed ki, a nagybirtokos kellő szellemi és anyagi erővel rendelkezik aziránt, hogy állatai megvédéséről maga gondoskodik.

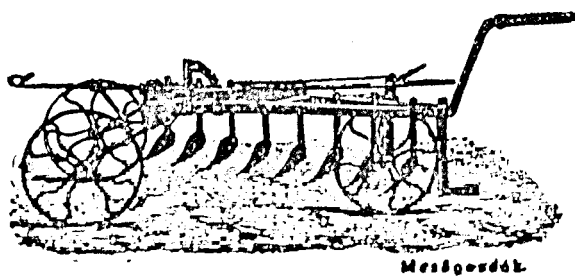
Hogyha évek folyamán következetesen a fertőzöttnek ismert helyeken az oltást foganatosítjuk, nem kell sok idő, hogy ezen betegségeket kiirtsák s mihamar kibontakozik előttünk a jövő Magyarországi állategészségügye, mely már csak kevés ragadós betegséggel kell küzdeni: a serecégő üszköt, lépénét, orbáncot kiirtjuk, miként kiirtották uttoró elődeink a keleti marhavészt, a ragadós tüdőlobot és majdnem teljesen a takonykört is.

Hogy az állami beavatkozással végzendő védőoltási művelet biztosabb, erősebb fegyver legyen, az oltásokról szóló 21610. sz. F. M. rendeletet reformálni kell. E rendelet kimondja, hogy oltás csak ott foganatosítandó, hol «az elhatározásra jogosult és rendelkezni hivatott birtokosok az állataik beoltását határozottan kívánják és abba szabadon és kifejezetten beleegyeztek». Ez teljesen fedí a magánjogot, mert végre a saját vagyonával mindenki szabadon rendelkezik. A lényeg azonban más hová esik. Oda, hogy a gazda aki az oltásról alig hallott, eredményeit nem ismeri, ő kell, hogy mérlegelje: a fölgot, hogy így vagy úgy halá-

2003 II.

Nyolcvasú kultivátor

kitűnő eszköz tavaszi munkára

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

BUDAPEST,
V., Alkotmány-utca 31.

rozzon. Ha pedig határozni kell, a legközelebb fekvő határozat, hogy ő nem kívánja az oltást. Ez az egyik. A másik körülmény, ha a m. kir. állatorvos úgy akarja, hogy az oltás bevezettség, személyesen kimegy a községbe, előbb a falu vezetőembereit hívja fel erre, azután minden egyes gazdát külön felhív, előnyeire kioktatja, megmondja, hogy mindez díjtalanul történik és hogy a földművelésügyi miniszter milyen kegyet gyakorol a községgel, milyen áldozatot hoz, hogy a védőoltás fogantosságtartás, úgy nem marad egy gazda sem, aki hozzá nem járul az oltás bevezetéséhez. Ámde ezen bevezetés nyomán nem terheli-e az állatorvost és ennek gazdáját a földművelésügyi minisztert a legnagyobb erkölcsi és anyagi felelősség? Igenis terheli és ezt a terhet már vállalta is 1907-ben, midőn az 5400. számú rendeletben kimondta, hogy oltóanyagait jóságáért anyagilag felel. Nem volna tehát semmi akadály annak, hogy azon esetekben, midőn a járási és törvényhatósági m. kir. állatorvosok az oltást javaslatba hozzák, az elrendelhető legyen.

Végül a köszönet és a hála hangján kell megemlékezni azon közbenjárásról, melyet a székelykirendeltség Kolozsvármegyei megbízottja az oltások fogantosságtartása érdekében tett. A székely kirendeltség értesült arról, hogy Almástamásiban és Nagypetriben a sertésorbánccal fellépett. Ezen okból saját kezdeményezése alapján felkért, hogy oltsam be e 2 községben a kiscigárdák malacait, a 2 hónapos kortól a 10 hónapos korig terjedőket. Mivel Almástamási község sertései orbánccal intenzíven voltak fertőzve, ott a szérumoskultúrás anyagot, Nagypetriben a Pasteur-féle anyag igénybevételét javasoltam. Beoltottam a 2 községben 500 drb. malacot; Almástamásiban a szérumos oltás a további megbetegedéseket azonnal és teljesen megszüntette. Hogy a gazdák és gazdasszonyok az oltás napján tulságosan lelkesedtek volna az oltásért azt nem állíthatom, mert magamnak kellett háziról-házra járni és megparancsolni, hogy a malacokat hajtsák elő a bíróhoz. Most már azonban hálásan emlékeznek meg arról, amit onnan is gondolok, hogy a szomszéd Tóttelke község lakói, ahol a sertések szintén megbetegedtek, öregnyíreg emberek kértek fel, hogy oltsam be sertéseiket s miután ezt anyag hiányában nem teljesíthettem, nagy méltatlankodással jelezték, hogy ők nem részesülnek azon előnyben, amelyben a szomszéd községek részesültek.

Tehát bizonyos haladást elérhetünk és remélem, hogy el is érünk, ha ahol lehet rábeszéléssel, ahol az van helyén, erősebb kézzel megteszünk minden intézkedést, ami állategészségügyünk javulását eredményezi.

Ungár,
járás m. kir. állatorvos.

A kolozsvári Gazdasági Akadémia évzáró ünnepe.

A kolozsvári Gazdasági Akadémia folyó hó 20-án tartotta meg évzáró ünnepélyét, mely az intézet fennállása óta immár a 43-ik. A lefolyt iskolai évről, az E. G. E. kiküldöttjeinek Kolozsvármegye képviselőinek és a megjelent díszes közönségnek üdvözlése után, dr. Páter Béla igazgató számolt be. Beszámolójában megemlékezett elsősorban a tanári karban az év folyamán beállott változásokról. Szépszavakkal búcsuzott a tanári kar nyugalomba vonuló két oszlopos tagjától, Szecsey Istvántól és Ritter Gusztávtól, kikre nemcsak a tanári kar, hanem az akadémia régi hallgatói is mindenkor örömmel és szívesen gondolnak vissza. Helyöket dr. Gróf Béla tanársegéd és Nádas János főkertész töltik be.

A lefolyt iskolai évben az akadémia összesen 83 hallgatója volt. A külső konviktusban 27, a belsőben 32 hallgató lakott. A hallgatók magaviselete kifogásra nem adott okot, fegyelmi eset nem fordult elő. A III. éves hallgatók közül 22 kapott oklevelet, egy betegség miatt nem állhatott vizsgára. Ezek közül kitűnően képesített oklevelet kapott: 5 hallgató.

Kirándulások és kisebb excursiók voltak a hallgatóság részére Marosvásárhelyre (a cukorgyárba), Gyulafehérvárra (szüreti tanulmányut), Brassóba (az országos állatkiállításra), Botfalura (cukorgyári gazdaság tanulmányozása), stb. A szokásos évi nagy kirándulás kapcsán megtekintette a hallgatóság a nagymágócsi, biai, eszterházi, nyitrai, vépi és mezőkeszűi uradalmakon kívül Pozsony és Budapest mezőgazdasági intézményeit.

Kiállítások rendezésében is tevékeny részt vett az akadémia. Önálló gyümölcs kiállítást rendezett az évmegnyitó ünnepély alkalmával. Részt vett a budapesti sörárpa és komló kiállításon, hol III. díjat nyert, a torinói nemzetközi kiállításon hol a nagy díjat (grand prix) nyerte el és ezenkívül a tanári kar tagjai közül dr. Páter Béla diszoklevelet, dr. Baintner Ferenc és Juhász Árpád pedig aranyérmeket nyertek. Résztvett az akadémia az E. G. E. kolozsmegyei öszt. által Tekében rendezett kiállításán. Az E. G. E. közgyűlése alkalmával, az E. G. E. elnökségével együttesen, látogatott gépbemutatót rendezett. Vendégül látta az E. G. E. által kalauzolt bácsodrogyármegyei kiscigárdákat, az E. G. E. kolozsmegyei osztálya által vezetett kiscigárdából álló kiránduló csapatot, a VI. ker. honvédtiszt iskolá-

hallgatóit. Számos külföldi vendég tisztelte meg ezenkívül látogatásával az akadémiaát Bukarestből, Krakkóból, a badeni nagyhercegségből stb.

Gyümölcsészeti gépezetelési, gyógy-növénytermelési stb. tanfolyamokat rendezett az akadémia, ezenkívül az E. G. E. kolozsmegyei osztályának kérésére a nyár folyamán sajtókészítési tanfolyamot rendez kiscigárdák és juhászok részére.

Az ifjusági egyesületek tevékenyen munkálkodtak: a segélyegylet dr. Baintner Ferenc tanár elnöke alatt 20 hallgató között 860 K segélyt osztott ki. A tűzoltó egylet Jászberényi András tanár főparancsnoksága alatt 10 hallgatót képesített tűzoltó tisztnak. Az olvasó egylet dr. Seyfried Károly tanár diszelnöke alatt br. Jósika János III. é. hallgató elnöke alatt, több felolvasó estélyt rendezett. A dal- és zeneegylet Göllner János tanár elnöke alatt az akadémia ünnepélyein szerepelt. Az ifjuságnak az év folyamán tehát nemcsak szórakozásokban saját kebelében volt része elég, mint fentiekből is élénken kiviláglik.

A tartalmas évzáró minden részletéről sajnos bővebben nem emlékezhetünk meg, de az eddig elmondottakból is örömmel látjuk a sikert, amelyet az akadémia igazgatósága és tanári kara a hallgatóság vezetésében elért.

A dologi változások felsorolása után dr. Páter Béla a felsőbbfokú szakoktatás kérdésével foglalkozott, mit a jelenvolt közönség mindvégig élénk figyelemmel és nagy érdeklődéssel kísért.

A beszámoló után Kolozsvármegye alispánjának képviselőjében dr. Pavlik Sándor vármegyei aljegyző ismertette az alapítvány eredetét, ünnepélyes szavak kíséretében adta át a Gyarmathy Miklós-féle alapítványi jutalomdíjat, a nyertes Otioiu János végzett hallgatónak.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet gróf Mikó Imre-féle alapítványi jutalom díját az E. G. E. képviselőjében dr. Gidófalvy István megbízott helyett és felkérésére: Szabolcska Mihály adta át, lelkes beszédet tartva a jutalomdíj nyerteséhez Uher Vilmos végzett hallgatóhoz és a jelenlevő hallgatósághoz, idézeteket hozva fel gróf Mikó Imrének «Irányelvek» című munkájából, lelkére kötölte az ifjuságnak az ideálok tisztaságának megőrzését és az «igazi műveltség» elérhetésére való kitartó szívós törekvést.

Az Erdélyi Gazdasági Egyletnek a Bors Albert-féle alapítványi jutalomdíját az egylet képviselőjében Papp Elemér adta át lelkes buzdító beszéd kíséretében.

Minden gazdaságban
nélkülözhetetlenek!!

Európaszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden követelményének legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták“

Ez évi újításainkról szíveskedjék ingyen árjegyzőket kérni.

KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde.

Vezérképviselő

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérigynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

ben Toókos Elemér végzett akadémiai hallgatónak.

Ezután dr. Péter Béla átadta a «Tanári kar alapítványa» jutalomdíját dr. Pischl Dezső végzett hallgatónak mint az akadémia legszorgalmasabb hallgatójának.

A Van der Welden Ede-féle alapítványi jutalomdíjat dr. Cséke Jenő I. é. hallgatónak adta át elismerő szavak kíséretében az igazgató.

A jutalomdíjak átadása után, az oklevelek átadására került a sor, miután a végzett hallgatókat az igazgató őszinte, meleg és biztató beszédben bucsuztatta el az akadémiától. Utravalóul lelkükre kötötte azon intelmét, hogy az életben csak akkor fognak boldogulni, ha egy pillanatra sem tévesztik szemök elől, hogy a haladásnak leghibiztosabb útja a tisztesség, szorgalmas munka és tisztakezü becsületesség. Megköszönve ezután a vendégeknél megjelenésüket az ünnepélyt bezárta.

A rózsá-olaj termeléséről és iparáról.

Irta: Dr. Irk Károly, vegyész.

III.

Bulgáriában a rózsaszüret, mely a rózsá virágzásának az ideje körülbelül május 15—25-ig tart. Kedvez a szüretelésnek, ha az idő egy kissé hűs, mert meleg napokon igen gyors a virágok nyílása és a szedésre, mely már napfölkeltkor, bármilyen is legyen az idő, megindul és ca délelőtt legkésőbb 9 óráig tart — nem fordíthat a termelő kellő gondot. Minden nyíló rózsá, valamint minden bimbó, mely már fel pattant — leszedetik. A szedésnél vigyázni kell, hogy egy nap alatt teljesen felnyíló bimbó ne maradjon, mert az elvirágzó rózsá aroma szegény s gyenge a hozama. Bulgáriában átlag felveszik, hogy

1000 rózsá ad 1 kg. rózsálevelet.

Egy hektár területen évenként átlag 3000 kg. rózsálevél vagyis 3 millió rózsá nyílik, mely átlag 1 kg. rózsá-olajat ad. (1 hektár = 1738 kat. hold.) Egy hektár betelepítésére 175—18,000 rózsátő szükséges. 1 kat. holdra átlag 10,063 rózsátő. Az újabb adatok már ha-ként 4000 kg. rózsá termelésről számolnak be.

A rózsák mint fentebb említém, hozamra igen eltérők. A fehér kasanlik rózsából

14 oka = ad 1 Mitskal olajat,
míg a vörös kasanlik rózsából

12 oka = ad 1 Mitskal olajat
1 kg. rózsá a szüretelés idején 1910-ben átlag 0.45 Frs. volt.

Bulgáriában a rózsá-olajat Guljagnak hívják. A Pappazoglon-cég (Kezanlyk) adatai alapján

3200 kg. rózsálevél ad 1 kg. olajat.

A rózsá-olaj előállításá a legegyszerűbb uton történik. Baur (1867) leírása alapján: egyszerű, köből álló, murozott tüzhelyen áll egy átlag 110 liter irtartalmu rézüst. A tüzelés a közeli erdők fáival történik. Az üst 1.1 m. magas, felfelé kupszerűen összefut s a könnyebb kezelés végett oldalt fogantyukkal van ellátva, melylyel könnyen a tüzhelyre emelhető, vagy onnan le. A közepén átmérője körülbelül 0.8 m., a nyakán 0.25 m. A sisak, mely gomba formájú átlag 0.3 m. magas s pontosan ráillik a lepárló üst nyakára. Az egyes részeket az eresztekeknél agyaggal és vászoncsikkal v. gyapottal tömitik. A sisakból egy cső vezet ki, körülbelül 45° alatt hajolva a földhöz. E csőhöz lesz kapcsolva — a rózsá-olaj lepárlásnál — az egyenes hűtő cső. A hűtő 0.25 m. hosszú és hüvelykujnyi vastag s egy vízzel töltött bikkfa vagy tölgyfa kádon (1—1.5 m. átmérő) halad át, melybe a hűtő vizet egy facsatorna vezet.

Ezekből a lepárlókból aztán egy színben egy egész sorozat van összeállítva — rózsá-olaj nyerés céljára. Az eljárás a következő: Az üstbe belejön 10 kg. friss rózsá (rózsá szirm, levél, kehely levél, kehely- és virágszár együtt; bár a szirmok a legillatosabbak) és 75 lit. viz, a mire megindul a lepárlás, mindaddig, míg 2 (átlag 5 lit. irtartalmu) üveg viz átment (összesen 10 lit. átlag 1—1.5 óra alatt.) A lepárlás ekkor be lesz szüntetve s az üst újra töltetik. Az üstben visszamaradó vizet tovább használják az újabb lepárlásnál. Elég hibásan, mert ily módon a rózsálevelekből nagy mennyiségű extrakt anyag és só extrahálódik ki, mely mindenesetre csak kellemetlen aroma hatást fejthet a máskülönbben is oly értékeny rózsá-illatra.

Ha ily módon az 5—5 literes mennyiségből (rózsáviz) elegendő mennyiség gyűlt össze, megkezdődik a rózsá-olaj párlás. T. i. 40 lit. mennyiséget egy külön lepárló üstben destillálás alá vesznek s a belőle a kohobatio mellett átmenő első 5 lit. mennyiséget felfogják. A párlat előbb fehéresen zavaros folyadék, mint minden florentini palack folyadéka, de mely lehülve, állás után megtisztul, miközben a tetején szépen válik el a rózsá-olaj. Állás alkalmával rendszeren az edény tetejét — a párolgás megakadályozása céljából — nedves kendővel borítják le.

A felszálló olajat a bulgárok egy különös tölcser alaku készülékkel szivatják le. A készülék ónból áll s tölcser alaku hosszú, nagyon vékony szárral, melyen át egy igen finom nyílás vezet s melyen a víz átszalad, de a megmerevedő rózsá-olaj nem.

Gildemeister és Hoffmann szerint ily módon nem lehetséges 3000 kg. rózsából 1 kg. rózsá olajat előállítani s a bulgár adatokat téveseknek tartják s feltételezik, hogy az irt mennyiség csak megfelelő palmarózsá-olaj hozzáadásával ad 1 kg. olajat. (Szerintük ugyanis

5600—6000 kg. levél ad 1 kg. olajat.) Nehéz és súlyos kritiká Bulgária rózsá-olaj iparára, de a statisztikai adatok a hamisításnak e nagy fokát megerősítik. Ennek igazolására közölök az alábbiakban egy hiteles statisztikai összeállítást, Bulgária rózsá-olaj termeléséről és exportjáról, kapcsolatosan a megfelelő éveknél:

Bulgária:*		
	Rózsá-olaj termelése:	Kivitele:
1896	2900 kg.	3312 kg.
1897	2500 »	3192 »
1898	2100 »	3430 »
1899	2400 »	3594 »
1900	4250 »	5364 »
1901	3050 »	3027 »
1902	3200 »	3676 »
1903	6210 »	6250 »
1904	5000 »	4394 »
1905	4150 »	5316 »
1906	4625 »	7098 »
1907	2513 »	5295 »
1908	— »	— »
1909	3148 »	6053.5 »

Ez irány, mint az adatok mutatják felmenő jellegű s bár a kormány mindent megtesz a bulgár rózsá-olaj védelmére, a hamisítás mind merészebb arányokat ölt. Erre a célra a legelterjedtebb hamisító anyag a kelet-indiai geranium-olaj (idris-olaj), melyet idrischejahnak neveznek s az andropogon-olaj (Andropogon Schoenanthi), melyet vagy a lepárló rózsákra öntenek, vagy a kész olajhoz kevernek. A kormány ez anyagok bevitelét értékök 200%-os védvámával sújtja, de mint a fentti adatok mutatják eredmény nélkül.

(Folyt. köv.)

A székelyek gazdálkodása Maros-Tordamegyében.

Irta: Gáspár József.

V.

Több helyen felvetett arra a kérdésre miért nem szántanak ősszel — igen eltérő feleleteket kaptam. Egy községben azt hozták fel ellene, hogy amugy is nagyon gyér (laza) a földjük, s ha még ősszel is megszántják még gyérebbe (lazábbá) teszük. Egy másik községben azzal meglegetözték, hogy ő náluk őszi szántás után nem terem a föld úgy, mint a csak egyszeri — tavaszi — szántásba. Másutt meg azzal állottak elő, hogy ha ősszel is megszántják a földet, meg tavasszal is — hamar kimerítik. Egy helyen pedig azt vették ellene, hogy az őszi szántással igen elaprozzák, megporhanyítják a földet, melyben ezután nagyon elszaporodnak a férgek, rovarok. A tulajdonképpen okot azonban — a kényelem szeretet és ősszel a hidegtől való huzodozást — mindenütt elhallgatták.

* S. Séraphimoff & Cie. (Kazanlik) adatai alapján: Berichte v. Schimmel & Co. 1908. okt.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.
Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kszelők és finom angol és francia zsebkendők.
Műl len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.
Fin és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utóda!

fehérenmű, vászon és szőnyegnagy raktára
Kolozsvárt, Deák Ferencz-u. 3.

Telefon-szám 567.

Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszőnyeget szak-szerűen készítve, olcsó árban található. — Minden méretű és nagyságú szalon, ebédlő és konyha-szőnyeg, gyapjú és csipkés gőnyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedül
raktára.

A magtárban látottak után következett, amelyet különben bemondásuk is megerősített, főterményüknek: a *buzát* és *tengerit* állapíthattam meg. Termesztenek kisebb-nagyobb területen minden községben *zabot* is, ezt azonban csak harmadik helyre tehetjük. Mint mellék terményt, a tengeri vetések között, természetik: a *burgonyát*, *tököt*, *magkendert*, *paszulyt*, helyenkint a *takarmányrépát*. Minden gazda természet *kendert* is, de amint ezt a szővés évadjában látni lehetett, csak házi szükségletre, melyet «*fehérnemű*» készítésére kázilag dolgoznak fel. *Rozsot* és *árpát* kevés községben láttam.

A mesterséges takarmányfélék közül, mint előbb említettem, első helyen a *lóhere* áll, azután a *lucerna*, *bükköny* és *zabos bükköny* következnek.

Más növények termesztésével a székeliek ezidőszereint nem foglalkoznak.

A bemutatott szemes termények mindenütt csak közepeseknek voltak minősíthetők, a tengeri kivételével ugyilátszik a vetőmagot válogatni nem szokták. A legnagyobb hibájuk pedig az, hogy a gyomoktól sem tisztítják ki a vetőmagot, melynélfogva szerves terményeikben a gyommagnak igen nagy százaléka volt látható. Több gazda előtt szóvá tettem a szemtermésük szemelességét, gyomosságát, azt hozták fel mentségül a legtöbben, hogy a gyomok kitisztására alkalmas rostájuk nincsen, most gondolkoznak éppen azon, hogy a gazdakör útján egy trióst szerezzenek be. Egy gazda pedig a szemetesség gyomosságára nézve azzal érvelt, hogy a gyom szaporítja a lisztet, s ami szerinte igen fontos körülmény — az ilyen lisztből sült kenyér tovább tart.

Azokban a községekben, melyekben előadást tartottam, mindenütt a lófogó tengerit láttam termesztés alatt. A magnak való tengerit, helyenkint talán az egész termésüket is (Kibéd), páronkint a saját csőhajával összekötve, a lakóházak és gazdasági épületeik eresze alá végig fektetett rudakra szokták felaggatni. Dacára annak, hogy ezeken a rudakon nem volt vastagon rakva a tengeri, a hely is elég szellős vala, mindazonáltal bejárásom alkalmával igen sok penészes és romlásnak indult csövet találtam, miből azt a következtetést lehet levonni, hogy a lófogó tengeri nem a székely klímához való.

A Nyárad és Kisküküllő mentén általános szokás a székelyek között az, hogy szalmásterményeiket — buza, rozs, árpa, zab — a tavaszig, gyakran pedig egészen az új termésig lábakra rakott asztagokban tartják el.

Ennek a korunkban teljesen érthetetlen szokásnak is többféle okát — magyarázatát adták a székelyek. Egy községben (Kibéd) azzal okadatolták oly sokáig asztagban tartását a gabonaféléknek, hogy ha azt aratás után mindjárt elcsépelik s a szemet a magtárban, szuszékba, hambárba helyezik el, abból a térfolyamán igen sokat megeszik a bogár (zsiszik). Az asztagban is szenved ugyan kárt állítják mivel a lábak dacára is

belehuzodnak az egerek, de az így szenvedett kár jóval kisebb. Egy másik községben pedig (Harasztkerék) azt az okát mondták, hogy az elcsépelte gabonához könnyen hozzá lehet férni s ennél fogva hamarabb elfogy, ellenben az asztagban ez megvan nehezítve s így tovább tartható meg. Egy községben (Geges) azt emelték ki a tavaszi cséplés előnyére, hogy a cséplés akkor kevesebbe kerül, a szalmát pedig — különösen a tavasziaknál (árpa, zab) jobban tudják takarmánynak értékesíteni. Egy más községben (Rigmány) nem tudtak semmi okot mondani, hanem mint ősi szokáshoz — így látták apjuktól, nagyapjuktól — ragaszkodnak.

A bogárellen való védekezés, a kérdéses községben, elfogadható ok, személyesen győződtem meg miszerint hombárjuk-, szuszékjukban úgy elszaporodott a zsiszik, hogy az ajtó felnyitása után a benne elhelyezett gabona mintegy megmozdulni látszott. A rovar azzal a rossz szokásukkal szaporították ennyire el, hogy a gabonát, ha egyszer a hombárba, szuszékba helyezték — szellőztetni, forgatni sohasem szokták s így a mozdulatlan gabonában bő alkalom kínálkozik a rovarok elszaporodásához.

A felhozott többi ok, nem indokolja meg azt a veszteséget, amelyre a túlzott szelvényllyel járó kockázat és az egér pusztítás révén a gabona az asztagban kitéve van.

Ha a gabonaféléknek a székelyeknél divó asztagban telelés okát kutatjuk, vissza kell mennünk abba az időbe, a mikor a cséplés egyetlen eszköze — hadaró volt. A székelyek ugyanis régebben sem termeltek annyi gabonát, hogy az szükségletüket fedezze, a hiányt azután úgy szereztek be, hogy a maguk termését takarosán összerakták — ők pedig vállukra vevén a hadarót bejárták a Maros, a Szamos, az Aranyos völgyét, a Mezőséget stb. s részes cséplést vállaltak. Akkor még nem ismerték Amerikát, nem voltak a petrosényi gazdag kőszénbányák és a sok-sok faipar-vállalat, hogy szükségleteik fedezésére pénzt szerezhettek volna.

(Folyt. köv.)

EGYLETI ÉLET.

Jegyzőkönyv,

az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-választmányának 1912 július hó 19-én tartott rendkívüli üléséről.

Elnökölt: Br. *Bánffy* Ernő, e. elnök.

Előadott: *Tokaji* László, e. titkár.

Jegyzett: *Török* Bálint, e. gyakornok.

Jelen voltak: Br. *Jósika* Gábor e. alelnök, dr. *Páter* Béla, dr. *Szentkirályi* Ákos, gy. *Rosenberger* Ignác, dr. *Seyfried* Károly, *Juhász* Árpád, *Baintner* Ferenc, gy. *Rosenberger* Sándor, *Papp* Elemér és *Wolszky* Győző.

Elnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri: *Juhász* Árpád és *Papp* Elemér ig.-vál. tagokat.

1. Titkár bemutatja a kolozsvári Gazdasági Akadémia Igazgatóságának 554—1912. sz. átiratát, melyben az üresedésben levő 11 erdélyi alapítványi ösztöndíjas hely betöltésére az alábbi sorrendben, a következő hallgatókat ja-

vasolja ajánlani: 1. *Kováts* Lajos, 2. *Gábos* Dénes, 3. *Halmos* István, 4. *Biró* Ferenc, 5. *Blatt* Ábrahám, 6. *Török* József, 7. *Szigethy* Elemér, 8. *Vass* András, 9. *Madár* István, 10. *Deák* Jenő, 11. *Szász* Ferenc. Az erre vonatkozó okmányokat átvizsgálva, a tanári kar határozatával egyértelműleg fenti hallgatókat javasolja ajánlani az alapítványi ösztöndíjas helyekre. — Ig.-választmány a javaslatot el fogadja és fenti hallgatókat, a fenti sorrendben ajánlja, miről az akadémia Igazgatóságát értesíteni Elnökséget megbizza.

2. Ugyanő előadja ugyanannak 846—1912. sz. átiratát, melyben az E. G. E. által évenként jutalmul kiosztani szokott alapítványi jutalomdíjak közül, a gróf *Mikó* Imre-féle 200 koronás alapítványi jutalomdíjra első helyen: *Uher* Vilmos, második helyen: báró *Jósika* János, harmadik helyen: *Szász* József végzett III. éves hallgatókat, a *Bors* Albert-féle 200 koronás alapítványi jutalomdíjra első helyen: *Toókos* Elemér, második helyen: *Szűts* Sándor, harmadik helyen: *Komáromy* György végzett III. éves hallgatókat ajánlja. — Igazgató-választmány, az eddigi uzus alapján, az első helyen ajánlott hallgatóknak adományozza a jutalomdíjakat, vagyis, a gróf *Mikó* Imre-féle jutalomdíjat *Uhez* Vilmos és a *Bors* Albert-féle jutalomdíjat *Toókos* Elemér végzett III. éves hallgatóknak ítéli oda. A jutalomdíjaknak az akadémia évzérő ünnepélyén való ünnepélyes átadására dr. *Gidófalvy* István és *Papp* Elemér ig.-vál. tagokat kéri fel.

3. Ugyanő előadja a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetségének átiratát, melyben a kolozsvármegyei Dezmér külség határában fekvő 1039 kat. hold, 414 □-öl kiterjedésű állami birtoknak legcélszerűbb módon való felhasználására nézve, az ig.-vál. véleményét kéri. — Igazgató-választmány br. *Jósika* Gábor e. alelnök ömeltóságának javaslatára, a helyi és szomszédos viszonyok figyelembe vételével, a nemzeti és szociális érdekek mérlegelése mellett, javasolja a Szövetségnek, hogy a kérdéses birtokból egy 400—500 holdas középirtokot létesítsen, a fennmaradó részt pedig parcellázza kolozsvári, kolozskarai és györgyfalvi magyar kiscgazdák rüszére. — Ig.-választmány felajánlja a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetségének, hogy az egylet működési területéről, Erdélyből hasonló esetekben mindenkor készséggel ad az intézetnek felvilágosítást és tekintettel Erdély különleges viszonyaira, külön felkéri az intézetet. Igazgatóságát, hogy az erdélyi birtokok eladása és vásárlása alkalmával az E. G. E. ig.-választmányának véleményét is mindenkor kérje ki és megfelelő méltánylásban részesítse.

4. Ugyanő előadja a Biharvármegyei Gazdasági Egyletnek 736—1912. sz., a gazdasági szakoktatás tárgyában pártolás végett megküldött átiratát, mely szerint a Társegyesület ig.-választmánya szükségesnek látja, hogy: 1. A gazdasági oktatás faluhelyen a népiskolákban vegye kezdetét. 2. Lehetőleg minden nagyobb községben önálló gazdasági népiskola állítassék fel. 3. A mai földmives iskolák fele gazdasági középiskolává, fele pedig gazdasági altisztképző iskolává alakíttassék át. 4. A gazd. középiskola a polgári iskoláktól függetlenül a földmives iskolák egy részéből szervezendő. 5. A mai öt gazdasági Akadémiából kettő mint akadémia fenntartandó, három átszervezendő és pedig egy gazdasági, egy technológiai és egy szőlészeti főiskolává. 6. Az összes mezőgazdasági intézmények a földmívelésügyi miniszter fennhatósága alá kerüljenek. — Igazgató-választmány szükségesnek tartja az erdélyi speciális viszonyok szempontjából hozzászólni a kérdéshez, ezért egy bizottságot küld ki a szakoktatás ügyében való javaslatlétel céljából, mely bizottságba kiküldi: dr. *Szentkirályi* Ákos, dr. *Páter* Béla, dr. *Seyfried* Károly, *Jászberényi* András, *Lóte* József, *Boér* Elek tagokat és titkárt. Felkéri a bizottságot, hogy a következő ülésre terjessze javaslatát az ig.-vál. elé.

5. Ugyanő előadja a Gazdasági Akadémia Igazgatóságának 798—1912. sz. átiratát, mely-

ben az E. G. E. könyvkiadó-vállalatában megjelenő füzetek szétküldésének illetve a megrendelések elintézésének egyszerűsítését indítványozza, hogy a felek gyorsabban juthassanak a megrendelt könyvekhez. — Ig.-vál. az egylet képviselőjében való megjelenésre felkéri: dr. *Gidófalvy István*, *Papp Elemér* ig.-vál. tagokat és titkárt.

6. Ugyanő bemutatja a Gazd. Akadémia Igazgatóságának az Akadémia évzáró-ünnepén szóló meghívóját. — Ig.-vál. az egylet képviselőjében való megjelenésre felkéri: dr. *Gidófalvy István*, *Papp Elemér* ig.-vál. tagokat és titkárt.

7. Ugyanő bemutatja a Székely Társaságok Szövetségének közgyűlési meghívóját. — Az egylet képviselőjében való megjelenésre egy a környéken lakó tagnak felkérésével ig.-vál. az Elnökséget megbizza.

8. Ugyanő indítványozza az egyleti kerti háznak egy szobával és fürdőszobával való kibővítését és csatornázását azzal az indoklással, hogy az építkezésbe fektetendő tőke ezáltal 4 és fél százalék helyett 7 százalékot fog jövedelmezni. — Igazgató-választmány a helyszíni szemle megejtése után a kibővítést és csatornázást elhatározza, azzal a hozzáadással, hogy miután a ház régi, 6000 (hatezer) koronánál többet nem fektet bele az építkezésbe. Ha ebből kitelik, csak az esetben engedélyezi az építkezést. Elnökség ily értelemben az építkezés ügyének intézésével megbizatik.

9. Dr. *Szentkirályi Ákos* ig.-vál. tag indítványozza, hogy az egylet a tipikus erdélyi sörárpa, komló és tengeri mintákból egy gyűjteményt állítson egybe, ezzel egy kis múzeumnak vetvén meg az alapját. — *Juhász Árpád*, dr. *Seyfried Károly*, *Tokaji László* és mások hozzájárulása után, igazgató-választmány elhatározza, hogy az országos sörárpa és komló kiállításokon, valamint az 1913. évi kukorica kiállítás díjakat nyert tipikus erdélyi sörárpa, komló és kukorica mintákból muzeális célra kérni fog az O. M. G. E.-től mintákat és azokat üvegekben, az egyleti székházban elhelyezve megőrzi. E célra az 1913. évre 300 koronát megszavaz.

10. Ugyanő indítványozza egy cukorrépa termelési szakosztály létesítését, mivel a termelők jelenleg a kartellben álló gyárak önkényének ki vannak szolgáltatva és ki lesznek szolgáltatva mindaddig, míg a termelők szintén nem egyesülnek. — Ig.-vál. elhatározza, hogy az erdélyi cukorrépa termelő gazdaközönseget felszólítja a tömörülésre és ha megfelelő számú jelentkező lesz, a szakosztályt megalakítja.

11. *Juhász Árpád* bejelenti *Ruisz* Antalt, fogarasi ménesbirtok igazgatóját (Fogaras), rendes tagnak. — Örvedetes tudomásul szolgál. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést be-rekeszti.

K. m. f.

Az Erdélyi Jellegű Magyarfajta Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesületének tejlő versenye Kolozsváron. A tenyészegylet által, a kolozsvári Gazdasági Egylet kebelében rendezendő éves tejlőversenynek a szabályait f. hó 21-én állapította meg az egylet titkári hivatala, a K. G. E. igazgatóválasztmánya által kiküldött bizottsággal egyértelműleg. A tejlőversenyre 15 gazda 39 tehénnel jelentkezett, melyeknek a megsejmlélése és törzskönyvelése folyó hó 28-án, vasárnap reggel fog megtörténni a kolozsvári állatvásártérnek a céduaház körüli területén, melyet erre a célra a rendőrfőkapitányságtól az egylet előre elkért. A tejlőverseny f. évi aug. 1-én veszi kezdetét. A verseny szakszerű ellenőrzésére az egylet a kirendeltség kolozsmegyei vajmesterének kiküldését kérte, mit a kirendeltség vezetőségénél sikerült is kivinni. A versenyen bírálat tárgyát fogják képezni a tej mennyisége, minősége és a kezelés tisztasága. A tej zsirtartalma a Gerber-féle eljárással lesz kéthetenként meghatározva, a tisztasága pedig kontroll-vattaszűrővel.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Cimadományozás.** A király, dr. *Kossutány Tamás*nak az országos chemiai intézet igazgatójának a mezőgazdasági kísérletügy és szakirodalom terén kifejtett eredményes működése elismerésül a magyar kir. udvari tanácsosi címet díjmentesen adományozta. Dr. *Kossutány Tamás* negyven évi kiváló munkásságának méltó jutalma ez, mely barátainak és ismerőseinek körén kívül, a mezőgazdasági szakirodalmat művelő férfiak körében is általános örömet keltett.

— **Az Országos Méhészeti Kongresszus és Kiállítás.** Csak rövid idő választ el immár attól midőn Magyarország méhészei összejönnek a történelmi nevezetességű kincses Kolozsvár falai között az igazságos «Mátyás» szülővárosában, hogy részt vegyenek ama közös tanácskozásban, mely hivatva lesz arra, hogy hazánk méhészeti fejlődésével és terjedésével szoros kapcsolatban álló legfontosabb kérdésekben, mint a méhlegelő javítása, méhészeti törvények alkotása stb. megállapodásra jussanak.

Az előkészítő bizottság részéről összeállított program magába foglalja mindazt, ami a méhészeti kultúra fejlődésére vezethet.

E program keretén belül folytatandó tanácskozások nemcsak arra vannak hivatva, hogy az eszmék a gondolatok kicserélésével egységes irányt szabjanak olyan kérdésekben, melyekben az egység hiánya az eredményes munkának hátrányára van, nemcsak a munka áldását biztosító helyes ut megjelölését fogja feladatának ismerni, hanem ami ezeknél is fontosabb, a hazai, s főképp a méhészetre igen alkalmas erdélyi méhészet fejlődése és terjedése akadályainak elhárítása céljából oly megállapodás előtt állunk, melyek törvényhozási intézkedésnek szolgáltatnak alapot.

A kongresszussal kapcsolatos kiállítás — milyen Erdélyben még nem volt — oly nagy szabású lesz, mint 1910 évben Budapesten rendezett nemzetközi méhészeti kiállítás. A kiállítás mintegy 800—1000 korona értékű méhészeti eszköz, méh termék és élővirág, illetve disznóvénny lesz kisorsolva. A kiállításra szóló belépő jegy egyúttal sorsjegy is lesz. Reméljük hogy a kongresszuson Magyarország minden méhésze részt vesz Legszebb reményekkel nézünk tehát a magyar méhészek V. kongresszusa elé. Megvagyunk győződve arról, hogy annak tanácskozásai biztosítani fogják a mindnyájunk részéről hajtott cél elérését.

— **A gazdatiszti törvény végrehajtása.** Az 1900. évi 27-ik t. c. végrehajtása tárgyában kiadott rendelet előírja, hogy a törvényhatóságok, illetve azok tisztviselői évről-évre összeírják azokat, akik az említett törvényben a meghatározott címet viselhetik. Jobban mondva azokat, akik gazdatiszti képesítéssel rendelkeznek. Ezzel szemben a törvényhatósági tisztviselők a törvény rendelkezésének csak szórványosan tettek eleget s még kevésbé teljesítették azt a rendelkezést, amely szerint a törvényhatóságok kötelesek a gazdatiszti cím viselésére jogosítottak névjegyzékét esetről-esetre a „Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületé”-vel nyilvántartás végett közölni. A gazdatiszti érdekek védelmének a törvényhatóságok e mulasztása rendkívül nagy akadályául szolgál. Kellő ellenőrzés hiányában boldog, boldogtalan tölthet be őt meg nem illető gazdatiszti állást, vagy legalább viselhet őt meg nem illető gazdatiszti s ennek megfelelő címet anélkül, hogy ez rajta megtorolható lenne. Tekintettel az eddigi tapasztalatokra fölterjesztéssel fordult a „Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete” a földmivelésügyi miniszterhez, hogy a gazdatiszti cím viselésére jogosítottakat összeírását a vármegyei gazdasági felügyelőségekkel végeztessék, akik a gazdaközönseggel való összeköttetéseiknél fogva az összeírást minden nagyobb megterhelés nélkül teljesíthetnék. Az összeírás után megalkothatná az egyesület a gazdatisztek orszá-

gos törzskönyvét s ezáltal biztos eszközzel rendelkezne a gazdatiszti címmel üzött nagy mérvű visszaélések jövőben való megtorlására.

— **Erdősítési jutalmak.** A kopár vízmosásos és futóhomok területeken ez évben létesítendő közgazdasági jelentőséggel bíró erdősítések megjutalmazására a földmivelésügyi miniszter az országos erdei alapból 11 nagy-, 10 elsőrendű- és 9 másodrendű elismerő jutalmat tűzött ki. Megkivánják, hogy az 1000 koronás nagy jutalmakra versenyző erdősítések egy tagban legalább 25 katasztrális hold terjedelműek a 800 és 600 koronás nagy jutalmakra versenyző erdősítések egy, vagy több tagban legalább 25 katasztrális hold terjedelműek, az 500 és 400 koronás elsőrendű elismerő jutalmakra versenyző erdősítések egy, vagy több tagban legalább 10 katasztrális hold terjedelműek, és végül a 300 és 200 koronás másodrendű elismerő jutalmakra legalább 5 katasztrális hold terjedelműek legyenek. A pénzjutalom egyharmad része az erdősítést teljesítő kezelő erdőtisztet (gazdatisztet, vagy bérlőt) fogja illetni. A folyó év tavaszán teljesített erdősítéseket legkésőbb július végéig, a folyó év összesen teljesített erdősítéseket pedig december 15-ig kell a közigazgatási erdészeti bizottságnál, vagy a királyi erdőfelügyelőségénél pályázatra bejelenteni.

— **A magyar-, német- és osztrák méhészek 57-ik vándorgyűlése.** Nagy előkészületek előzik meg a magyar, német és osztrák méhészek augusztus hónap 3—7-ik napjain Bodenbachban tartandó vándorgyűlését. A három nemzet méhésztársadalmának 5—7-ik gyűlése ismét fontos szerepeket ígér a magyar méhészeknek, kik az «Országos Magyar Méhészeti Egyesület» vezetésével előreláthatólag tömegesen vesznek részt azon. A kongresszussal kapcsolatos kiállításban való részvétel semminemű kiadást nem ró a méhészekre, a mennyiben az 5 kilógrammos bődönben Budapestre küldendő mézet az «Országos Magyar Méhészeti Egyesület» üvegezi, látja el címkével és küldi el Bodenbachba. A méznek árát, kilonként 1 korona 40 fillérért, az egyesület előre is kifizeti a beküldőnek.

— **Fölvétel a tordai Szabó József-féle kisebb gazdasági iskolába.** Az „Erdélyrészi Miniszteri Kirendeltség» a tordai Szabó József-féle kisebb magyar gazdasági iskolába való fölvételre pályázatot hirdet. A tanfolyam tartama két év. Megtanítják a hallgatókat az erdélyi részekben szokásos önnálló gazdálkodásra. Továbbá az ottani nagyobb gazdaságok számára megbízható és kellő gyakorlattal bíró előmunkásokat, béres gazdákat, tehenes számadékat képez ki az iskola. Az 1912—13-ik tanévre 12 ingyenes növendéket vesznek föl a tanfolyamra, kik az ingyenes ellátáson kívül szorgalmukhoz képest hónaponként 6—10 korona ruházati segítséget is kapnak. A kellő okmányokkal fölszerelt kéreéseket lehetőleg személyes jelentkezés után a kirendeltségnél Marosvásárhelyt, vagy pedig az iskola igazgatóságánál Tordán legkésőbb augusztus 15-ig kell benyújtani.

— **Felvétel a budapesti felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyamra.** A székesfővárosban szervezett felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyamra az 1912/13. tanévre most jelent meg a földmivelésügyi miniszter pályázati felhívása. A tanfolyam célja, hogy a hallgatók a szőlőművelésben és borkészítésben elméleti és gyakorlati alapon oly mértékben képeztesse ki, hogy a tanfolyam sikeres bevégeztével nagyobb szőlők, szőlővessző és szőlőoltvány termelési üzemek és borkincék önálló kezelésére képesítve legyenek. Az előadások egy évre terjednek. Az idei tanfolyam október első napjaiban kezdődik. Pályázhatnak, kik: 1. a hazai gazdasági aka-

démiák valamelyikét jó sikerrel végezték, 2. épp és erős testalkattal bírnak, egészségesek s ezt hatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolják. A tanfolyam díjmentes s a felvett hallgató csak saját ellátásáról tartozik gondoskodni. A szegényebb sorsu és kitünő vagy jeles oklevéllel bíró folyamodók egész vagy fél állami ösztöndíjban részesülhetnek. Az egész ösztöndíj havi 100 korona, a fél ösztöndíj havi 50 korona, melyet a tanfolyam tartama alatt előleges havi részletekben adnak ki. Attól a hallgatótól, aki a tanfolyamon kellő előmenetelt nem tanúsít, az ösztöndíj bármikor elvonható. Az az ösztöndíjas hallgató, aki a tanfolyamot annak bevégezése előtt önhibájából vagy saját viszonyaiból származó okokból elhagyja, vagy a tanfolyamról fegyelmi úton kizáratik, köteles ösztöndíjának addig élvezett összegét az államkincstárnak megteríteni. Evégett tartozik minden pályázó, ha már nagykoru és nem áll gondnokság alatt, saját maga nevében, ha pedig még kiskorú vagy gondnokság alatt áll, az alya, gyám, vagy gondnok által kiállított jogerős nyilatkozatot kérvényéhez csatolni. A nyilatkozat egykoronás bélyeggel látandó el s az aláírás közjegyzőileg vagy bíróilag hitelesítendő. Ha a nyilatkozatot a gyám, vagy a gondnok állította ki, az aláírás hitelesítésén kívül a gyámhatóság jóváhagyása is szükséges. Nyilatkozatminták a gazdasági akadémiák igazgatóságainál találhatók. Az egykoronás bélyeggel ellátott folyamodványhoz a fenti nyilatkozaton kívül csatolandók még a folyamodók életkorát tanúsító születési anyakönyvi kivonat, a fenti 2. pont alatt említett hatósági orvosi bizonyítvány, továbbá a folyamodó végzett tanulmányait igazoló bizonyítványok s ha már alkalmazva volt, az alkalmazást igazoló bizonyítványok is. A felszerelt és a földmívelési miniszterhez intézett kérvények legkésőbb folyó év augusztus 1-ig annak a gazdasági akadémiának igazgatóságához nyújtandók be, amelytől a folyamodó oklevelét nyerte.

— **Értesítés.** A m. kir. menteleposztály alábbi állomás helyein az 1913. évre szükségelt termények szállításának termelőknél leendő biztosítása érdekében, a földmívelésügyi miniszter tudatja a termelőkkel, hogy: Székesfehérvár, Komárom, Nyitra, Palin, Nagykanizsa, Nagykőrös, Versec, Békéscsaba, Baja, Kiskundorozsma, Eperjes, Debrecen, Turjaremete, Rimaszombat, Szatmárnémeti, Jászberény, Homorod, Sepsiszentgyörgy és Dés állomásokon, nagyobb mennyiségű zab, széna és alom szalma fog elsősorban is a termelőktől beszereztetni. A szállítási feltételeket és tudnivalókat a menteleposztályok irodája az érdeklődőknek díjmentesen megküldi.

— **Általános állatbiztosítás Poroszországban.** Poroszországban az általános állatbiztosítás munkában van. Az új állategészségi törvény rendelkezései — melyek az állami kártalanítást szélesebb alapokra fektették, teszik ezt kívánatosná. Az előmunkálatok során kiderült, hogy Poroszországban ma is 7362 helyi állatbiztosító egyesület működik, de ezek az egyes tartományokban nagyon egyenetlenül vannak elosztva. Hannover tartományban pl. 2033 állatbiztosító egyesület áll fenn, Nyugat-Porosz tartományban pedig csak 6. Normális időkben ezek az egyesületek megállanak a saját lábukon, de mihelyt ragályos betegség üt ki, vagy más különös kártérítési eset merül föl, a csekély anyagi erők felmondják a szolgálatot. A porosz földmívelésügyi miniszter nézete az, hogy az állatbiztosítást helyi kis szervezetek alapján kell fölépíteni, de hogy az egyesületek kockázatát csökkentésük, szükséges, hogy szövetségekbe egyesüljenek s e szövetségeket a mezőgazdasági kamaráknak kell nyelbeütniök. A miniszter úgy gondolja a kérdést megoldani,

hogy a helyi egyesületek kerületi szövetségeké s a kerületiek tartományiakká volnának összefoglalandók.

— **Pályázat a közmunkák és közszállítások szabályozásáról, különös tekintettel a munkanélküliség csökkentésére,** A Munkanélküliség Elleni Küzdelem Magyarországi Egyesülete nyílt pályázatot hirdet a következő kérdéssről: «Miképp kellene a közmunkákat és közszállításokat szabályozni, hogy különösen a megfelelő időbeli elosztásuk folytán a munkanélküliség a lehetséges legnagyobb mértékben csökkentésék». A pályadíj: 300 korona. Az egyesület lehvívja mindazokat, akik e munka megírására pályáznak, hogy dolgozatuk tervezetét és legalább egy kidolgozott tejezetet 1913. március hó 31-ig az egyesület titkáranál Ferenczi Imre dr. nál (Budapest, V., Városház-utca 16., II. 2.) nyújtsák be. A bemutatott részletek írógéppel írandók, jelígelés és jelígelés levél kíséretében küldendők be. A megbízást az a pályázó nyeri el, akinek tervezetét az egyesület választmányától kiküldött bíráló-bizottság a legjobbnak ítéli.

— **A gabona vasúti forgalma.** A Máv. igazgatósága elhatározta, hogy július hó 15-től a vasúti kocsik rakodási idejét kilenc nappali órára szállítja le; egyúttal közhírré teszi, hogy a vasúti üzletszabályzat, illetőleg a vasúti áruforgazásra vonatkozó nemzetközi egyezményben foglalt rendelkezések alapján a Fiuméba rendelt gabonaszállítmányokat, örleményeket és hüvelyeseket, valamint az osztrák-magyar monarchia két államának szerződéses vámterületén kívül fekvő állomásokra rendelt gabonaszállítmányokat, örleményeket a közérdekek érvényesítése szempontjából lehetőleg soron kívül fogják elszállítani.

Használjon szaggatás, fejfájás, oldalnyílalás, hát- és derekfájdalmak ellen

Dr. BOROVSZKY-féle kellemes szagu BOROLINT.

Ára 80 fillér, próbatíveg 50 fillér. Mosakodásra, szépítő és legjobb fertőtlenítő

BOROLIN-SZAPPANT.

Ára darabonként 30 és 80 fillér. Nyálkaoldásra, köhögés és rekedtség ellen

BOROLIN-CUKORKÁT

Ára csomagonként 20 és 40 fillér. Kapható mindenütt. — Kapható mindenütt.

— **Duvadak irtása.** A hasznos vadak és háziállatok védelmezése érdekében a földmívelésügyi miniszter évek óta jutalomban szokta részesíteni azokat, akik a hasznos vadak és háziállatok között pusztító duvadakat elejti. Az 1911. évben elejtett duvadak utáni pénzjutalmakat most osztotta ki a miniszter s a kiosztási kimutatásból kitünik, hogy az elmúlt évben 19 törvényhatóság területén összesen 112 kártékony ragadozó esett az irtás áldozatául. Ezek között elesett 12 kifejlett és 1 kölyök hiuz, 85 kifejlett és 1 kölyök farkas.

— **Borforgalmunk Ausztriával** a folyó év első öt hónapjában 604.291 métermázsa volt 24.776.054 korona értékben. Ausztriából 52.200 métermázsa bort hoztak be Magyarországra 2.205.450 korona értékben. Összevetve ezeket az adatokat a múlt évi adatokkal, kitünik, hogy bor-kivitelünk az idén csaknem megkétszereződött. Behozatalunk pedig körülbelül egyharmad résszel csökkent.

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK
KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE
 (Jókai-u. 2. sz. I. emelet.)
FÖLDBIRTOKRA
 és a nagyobb városokban fekvő
H A Z A K R A
 15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel
LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.
 A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
 bizalmi férfial adnak véleményyt.
A KÉPVISELŐSÉG elfogad
TAKARÉK-BETÉTEKET
 és előnyösen kamatoztat.
 Telefonszám 27.
 2001

Zsákot, Zsineget,
ponyvát, szőlőkötöző fonalat vásároljon a
 30 év óta legmegbízhatóbbnak elismert
FISCHER-féle zsák- és ponyvagárban Budapest,
Náder-utca 31-33. A Fischer-féle szőlőkötözőfonal
jobb és olcsóbb, mint a raffia. — Pontos, szolid
szolgálat. PONYVAKÖTÖZŐ Intézet. — Tessék ajánlatot kérni.

16 lóerős benzinlokomobil,
kitünő gyártmány 48"
cséplővel, a garnitura
egy idényben dolgozott,
kedvező árban, előnyös fizetési
feltételek mellett, azonnali szállításra
eladó.
 Megkeresések:
Karcag Henrik
Temesvár,
Józsefváros, Uri-utca 4. szám.

Eladó 8 drb. 2-3 éves
 garantált átvészelt
mangalica tenyészkan,
 prima példányok.
 2775
Szent-Iványi József, farnosi gazdasága
 u. p. **Bánffyhunad.**
 A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT
 FELELŐS SZERKESÍTŐ ÉS KIADÓ:
TOKAJI LÁSZLÓ.
ALAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA

A KOLOZSVÁRI

TAKARÉKPÉNZTÁR és HITELBANK Részvénytársaság
 alaptőkéje 2.000.000 korona teljesen befizetve. Tartaléktőkéje és egyéb alapjal 1.282.520 korona 33 fillér.

Irodák:

Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. szám. (Saját házában.)

Üzleti órák reggel fél 9-től déli fél 2 óráig.

Áruraktári osztály a pályaudvar mellett Baross-tér 3. szám.

Zálogház: Király-u. 3. szám alatt.

Értékpapírokat vesz és elad, valamint ezek eladását közvetíti idegen számlára,

mindig a legelőnyösebb feltételek mellett. Utalványokat állít ki külföldi piacokra a nap árfolyamon. Árakra előleget ad készpénzben, ha azok áruraktáraiba be vannak tárolva. Áruraktárak eladását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett, a Máv. kolozsvári állomása mellett levő áruraktáraiban és azokat szakszerűen kezelte. Betéteket elfogad könyvecskékre vagy folyószámlára előnyös feltételek mellett és azokat rendszerint felmondás nélkül fizeti vissza.

Jelzálogkölcsönöket készpénzben

2004

Ház- és földbirtokra

10-60 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat és tőketörlesztési hányad mellett.

Jelzálogkölcsönöket konvertál igen előnyös feltételek mellett és minden ilyen ügyletet a lehető leggyorsabban bonyolít le.

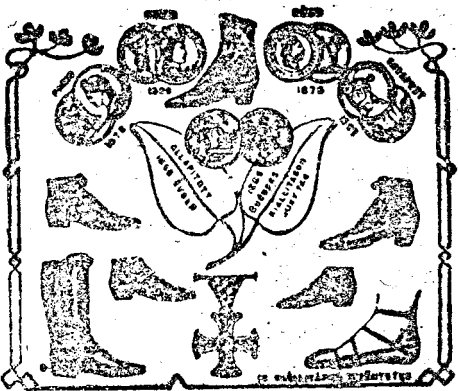

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 8.

Ajánlja általánosan elősmert saját műhelyében készült

FÉRFI és NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.

2019

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy használt, a lábra találó cipő beküldésével a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

Gözekével mivelhető
NAGY-BIRTOK
 hosszabb időre szóló
HASZONBÉRLETRE
 kerestetik.

Ajánlatok: az „ERDÉLYI GAZDA
 Közvetítő Osztálya”

Kolozsvárt, Attila-utca 10. szám — címre küldendők.
 2770

Gazdatiszt,

Földmives iskolát végzett, jó bizonyítványokkal rendelkező, tizenegy évi praksissal bíró, koránkelő, erélyes, józan életű, teljesen megbízható, 34 éves, nős, kéttagu család, állandóan nagy gazdaságokban mező, erdő, gyümölcs, szőlő és kert, továbbá tejgazdaságokat, állattenyésztést, hizlalásokat, nagybani répatermelést vezetett, beszél magyar és román nyelvet. tartalékos szakaszvezető: **Állást keres.**

Címe:

Varga Péter, Nagyiklód,
 (Szolnokdobokamegye.)

2766

Gazdatiszt kerestetik

kb. 1800 holdas birtokba, lehetőleg olyan, aki a birtok egy részét — teljesen instruálva —

fix-adminisztrációra átvenné.

Komoly reflektánsoknak **bővebb felvilágosítást ad az:**

„Erdélyi Gazda” Közvetítő Osztálya”

Kolozsvárt, Attila-utca 10 szám.

Telefon: 158.

Telefon: 158.

2771

Szuperfoszfátot

és minden egyéb műtrágyaféléket ajánl a

2769

Műtrágyát

Értékesítő

Szövetkezet

Budapest, V. kerület,

Fürdő-utca 8-ik szám.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től

10-50 éves lejáratu

jelző ingatlan jelzálog-kölcsönöket, szerzek konvertálok más intézeti terheket, rendbeszedem egy-uttal az elhanyagolt telekkönyvi birtok és teherállapotokat, gyors és költséget kímélő eljárással.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től adó- és egyéb levonásmentes, óvadékképes, különösen katonai óvadékkul alkalmas, a főzsdéken is jegyzett 50 év alatt kisorsolendő

4 1/2 %-ot tisztán jövedelmező zálogleveleket. A szelvények költségmentesen az Intézetnél Nagyszebenben és a „Kolozsvári Kereskedelm. Banknál” ki fizettetnek 2018

A legmegbízhatóbban közvetítem: magán- és bérházak, birtokok és bérletek, erdők, tanyák és ezek termékeiük adás-vételi ügyleteit.

Telefon: 859. sz.

Erdélyi erdő-, faanyag- és bányaugynökség

GOMBOS BENŐ Kolozsvár, FERENCZ JÓZSEF-UT 13. SZÁM ALATT.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-kizárólagos ügynöksége

40 éves, óvadékképes

gazdatiszt,

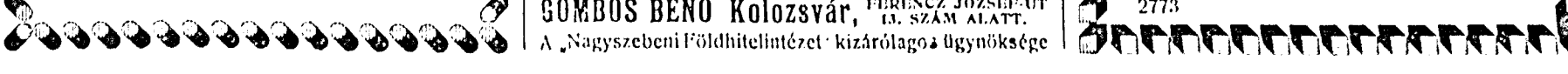
ki a mezőgazdaság minden ágában teljes jártassággal bíró s kellő Bizonyítványokkal rendelkezik, megfelelő, önálló,

kezelő gazdatiszti

állást keres.

Cím a kiadóhivatalba.

2773

Kwizda
Ferencz János

az osztrák magyar csász. és kir.,
a román királyi és bolgár királyi
udvaroknak állatgyógyászati cik-
kekben való szállítója, kerületi
gyógyyszerész.

KORNEUBURG-BAN
WIEN MELLETT.

Kwizda-féle Restitutions-fluid

mosóvíz lovak számára. Egy üveg ára 2 K 80 fill.
Tizen év óta van használatban az udvari, valamint ver-
senyistállóban a lovak izmainak erősítésére, fászsztó me-
netek előtt és után, fiamodásoknál és az izmok mereve-
désénél stb. Lovat a trámgíngben bámulatos eredmények
felmutatásán képesíti.

a Kwizda-féle Restitutions-fluid. Cimke és cso-
magolás védve; valódi csak az alant
látható védjeggyel. Főraktár:
TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél,
Budapest, Király-utca 12. szám,
Andrássy-ut 26. szám.

KWIZDA SZABADALMAZOTT
PNEUMATIKUS DOKAVÉDŐ SZALAGLÉG- | BOKAVÉDŐ SZALAGOK.
PÁRNÁVAL.

GÜMMIBÓL csak fekete színben, szürke, fekete, barna és fehér színben és 4 nagy-
ságban állítatik elő és pedig bal és jobb lábba.

Az bokára, a-b-ig mérvé, melynek kerülete

20-22 cm., megfelel az 1. sz. | 25-27 cm., megfelel a 3. sz.
23-24 cm., megfelel a 2. sz. | 28-30 cm., megfelel a 4. sz.

2660 III.

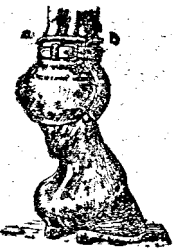
A szabad. bokavédők árai:

Szürke színben daraboként:

1. sz. K 6.00 2. sz. K 6.50
3. sz. K 7.00 4. sz. K 8.00

Fekete, barna vagy fehér színben drbként:

1. sz. K 6.50 2. sz. K 7.00
3. sz. K 7.50 4. sz. K 8.50

Képes árjegyzék ingyen és bermenive és naponkénti postai szétküldés a főraktár által: KWIZDA FERENCZ JÓZSEF cs. és kir.
udvari száll., kerületi gyógyszerész. KORNEUBURG Wien mellett.

Cementfedőcserepgyártógépek,
Betonürtőbgyártógépek,
Cementfalazótéglagyártógépek,
Formák: csatornázási-, alagcső-
vek, betonoszlopok stb.
gyártására;

Kötörök, **Hengerművek,**
betonkeverőgépek,
Cementlapsajtók.

Dr. Gaspary & Co. gépgyára
Markranstädt. Leipzig mellett.

Kérjük gyárunkat meglátogatni.

443 számú árjegyzék ingyen.

2681 II.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alakult 1900-ban. Alakult 1900-ban.

Budapest, VIII., Baross-utca 10. sz.

Biztosítási alap:

Alapítványok kormány hozzájárulásával	Korona.
Tartalékok	2,488,780.—
	2,819,595,25
Összesen:	5,308,376,25
1901 évi felesleg	90,349.—
1902 >	59,782,26
1903 >	109,331,73
1904 >	72,438,23
1905 >	61,790,60
1906 >	59,243,65
1907 >	41,877,32
1908 >	81,088,76
1909 >	106,589,64
1910 >	120,164,38
1911 >	148,378,16

Biztosításokat elfogad tűz és jégkár ellen, ugyssintén az ember
életére, különféle módzatok szerint. Biztosítási ajánlatok benyújtandók
közvetlenül, vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és
felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete társintézménye a

GONDVISELÉS Országos Központi Segélyező Társulat

utján 100 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítások,
valamint havi befizetések ellenében 1000 koronáig terjedhető, leány-
kihá-ítási (önállósítási) segélybiztosítások eszközöltenek. Legelőnyö-
sebb népbiztosítás. E társulat kebelében minden községben önálló helyi-
csop-otok szervezhetők jótékony célú működésével. Tájékoztatót kész-
séggel küld bárkinek is a Társulat igazgatósága, Budapest, IX. Erkel-
-tca 20. sz. 2008

Őszi trágyázás!

Óvakodjunk a
hamisításoktól!

Óvakogjunk a
hamisításoktól!

2745. Valódi Stern-Mark védjeggyel.

Thomassalak a legjobb és legolcsóbb
fosztorvas müttrágya!

Csak akkor
valódi ha
ilyen
zsákban

van és ere-
deti ólom-
zár van
rajta!

Hamisítástól
szigoruan
óvakodjunk!

Minden zsák
tartalomjel-
zéssel van
ellátva!

Kalmár Vilmos a Thomaspophalfebriken
BERLIN, vezérképviselője
Budapest, VI., Andrássy-ut 49. Különösen a jelenlegi read
kivüli olcsó árakra figyelmeztetjük a vásárlókat!

Viharálló, rozsdavédő,

legjobb mindennemű vasszer-
kezetek mázolására!
Különösen ajánlható:

Hidak, vas- és bádógtetők,
vasgerendák, oszlopok,
gazometerek, kandeláberek

vasrácsok, vasajtók mázolására.

Minium-alapozás nem szükséges.

Mintamázolattal, prospektussal, szinkártyával
szívesen szolgálnak egyedüli gyárosai:

Lutz Ede és Társa

2767 III.

festékgyára

BUDAPEST, VII. ker.,

Örnagy-utca 4. szám.

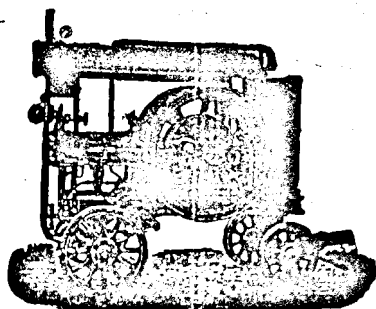
Elsőrendű BENZINLOKOMOBILOK

szolid és erős kivitelben

Warchalowski J. motorgyár magyarországi fiókja

Budapest,

VI., Váci-körut 37. szám.

Gyár:

Wien III., Paulusgasse 3.

Legrégibb speciális motorgyár. 3000 motorunk üzemben.

Kedvező fizetési feltételek. — Költségvetés és mérnöki látogatás díjmentesen.

Fekvő- és állóhengerű benzinmotorok, magasnyomású nyersolajmotorok.